

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljøudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-4501-00077
Den 24. september 2013

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 29. august 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 583 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 583 (alm. del)

Ministeren bedes kommentere materialet vedrørende ny regulering, der er omdelt som FLF alm. del - bilag 327, og i forlængelse heraf oplyse, hvad der er baggrunden for, at så mange målesteder er nedlagt, om de umiddelbart kan genetableres, og hvad det i givet fald vil koste.

Svar

Jeg er enig med Bæredygtigt Landbrug i, at overvågning af vandmiljøet er et vigtigt faglige grundlag for regulering af forureninger til vandmiljøet.

I det nationale overvågningsprogram, NOVANA, måles stoftransport på ca. 275 målestationer årligt. Nogle stationer er udlagt med henblik på at kunne beskrive belastningen til kystområder, andre for at kunne beskrive belastningen til søer. Endelig er der nogle stationer i typeoplande, f.eks. landbrugsdominerede oplande, hvor der måles med henblik på at få data til beskrivelse af f.eks. landbrugspåvirkningen og til beregningsmodeller.

Bæredygtigt Landbrug foreslår en målestrategi, hvor der måles belastning i relation til f.eks. kystområder og efterfølgende, at man ved målinger finder ud af, hvem der primært bidrager til denne belastning. Dette svarer i store træk til den måde, som overvågningsprogrammet er opbygget på.

Ud over stoftransport-målingerne i vandløbene måles eller beregnes udløb fra punktkilder, dvs. renseanlæg, dambrug, regnbetingede udløb fra byområder, industri og spildevandspåvirkning fra spredt bebyggelse i det åbne land. Den samlede belastning til f.eks. en fjord eller en sø kan således fordeles på disse kilder og på arealbidraget.

Den indsats, der er gjort fra slutningen af 70'erne og frem til i dag, er netop baseret på, at man har sat ind i forhold til de kilder, der primært har været årsag til den belastning, som har medført en dårlig miljøtilstand. F.eks. er kvælstof- og fosforudledningen fra spildevand i dag reduceret med hhv. 81 % og 92 % i forhold til udledningen tidligere og tilsvarende er dambrugen belastning med kvælstof

og fosfor er reduceret med hhv. 71 % og 78 %. Ud fra overvågnings-programmet er det også vist, at landbrugets kvælstofbelastning næsten er halveret.

I forbindelse med vandplanudarbejdelsen opstilles modeller, der viser sammenhængen mellem kvælstof- og fosforbelastning til f.eks. kystområder og miljøtilstanden i kystområderne. Modellerne bygger på resultaterne fra overvågningen. Ud fra disse modeller fastsættes den nødvendige indsats, og i vandplanerne er denne fordelt således, at indsatsen pålægges de steder og de kilder, hvor det kan ske mest omkostningseffektivt. Denne tilgang er således også i overensstemmelse med det koncept, som Bæredygtigt Landbrug foreslår i forhold til indsats, hvor ”de laveste frugter plukkes først”.

Der spørges til, hvorfor så mange målestationer er nedlagt. Som det fremgår af Miljøportalen, har der i tidens løb været målt mange steder, hvor der ikke måles i dag. Overvågningsprogrammet består af en række faste målestationer, hvor de første har været aktive fra 1990 og frem, og en del blev etableret i slutningen af 70'erne, hvor amternes overvågning startede. Herudover har der mange steder været målt i kortere perioder eller enkeltår, f.eks. i forbindelse med undersøgelse af en konkret sø eller fjord. Disse skiftende målesteder – eller mobile stationer – er oprettet med henblik på at få en god viden så mange steder som muligt. Årsagen til, at mange stationer fremgår af Miljøportalen som ikke-aktive, er denne strategi, der i øvrigt også svarer til Bæredygtigt Landbrugs forslag til et netværk af målestationer bestående af nogle faste stationære suppleret med et net af midlertidige eller mobile stationer.

Ca. halvdelen af landets areal er dækket af målinger i vandløb, der strømmer fra dette areal. I 2013 blev der målt stoftransport på 256 målestationer. I 2012 blev antallet af målestationer øget med 17 med henblik på en endnu bedre dækning. Det samlede målte opland steg i den forbindelse med ca. 2 %. Næsten alle større oplande og vandløb er i dag omfattet af målinger. Nye stationer vil derfor blive anlagt i mindre vandløb fra mindre oplande, og gevinsten i form af større dækning af målt areal bliver mindre og mindre ved anlæg af nye stationer. Drift af en målestation med vandføringsmålinger og vandkemimålinger koster ca. 70.000 kr. pr. år. Det vil derfor være forbundet med betydelige omkostninger at drive et markant udvidet stationsnet. For at få dækket de arealer, der ikke specifikt måles, er der derfor udviklet modeller – baseret på målinger fra den øvrige del af landet – der beskriver belastningen fra arealerne. Dette suppleres med konkret viden om udledning fra punktkilder.